

Черняк Наталія Петрівна

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

**БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ**

Корупція є одними з основних чинників, що реально загрожують національній безпеці та конституційному ладу України. Вона має суттєвий негативний вплив на різні сторони суспільного життя: соціальну і правову сфери, економіку, політику, міжнародні відносини.

Слід наголосити на тому, що незважаючи на вжиті останніми роками організаційно-правові заходи щодо протидії корупції, досягти помітних зрушень у цій сфері не вдалося і по теперішній час.

Корупція проявляється в тому, що це явище:

по-перше, має соціальну обумовленість і свою ціну, яку платить суспільство в результаті корупційної діяльності;

по-друге, здійснює істотний вплив на всі соціальні процеси;

по-третє, має власні історичні джерела і властивість пристосовуватись до соціальних реалій і здатність до самовідтворення та уникнення соціального контролю і кримінального переслідування.

Зазначимо, що зменшення рівня корупції до безпечного в Україні можливе лише за умови вивчення та втілення в життя закордонного досвіду протидії цьому вкрай негативному соціальному явищу, зокрема успішно діючих в інших країнах політичних, правових та організаційних механізмів подолання корупції. Слід погодитись з думкою Чепелюк В., який зазначає, що вивчення закордонних програм, які спрямовані на протидію корупції та неправомірній вигоді (хабарництву), що довели на практиці свою ефективність, розкриває величезні перспективи для запозичення позитивного іноземного досвіду, особливо за відсутності власного реально діючого механізму протидії корупції [1].

Тому, вибір Україною курсу на інтеграцію в Європу та транснаціональний характер корупції зумовлюють необхідність укладання країною низки угод про оперативне співробітництво з міжнародними спеціалізованими поліцейськими інституціями. Як зазначає Онашко А. В., така необхідність виникла як результат потреби у створенні дієвого механізму усунення наслідків системної корупції, що прогресувала в Україні останніми роками. Одним із таких наслідків є потреба в поверненні в Україну коштів і майна, яке набули чиновники-корупціонери в незаконний спосіб [2, с. 212].

Відповідно до загальних положень і мети боротьба з корупцією має будуватися на таких принципах:

- системності, яка визначає, що боротьба з організованою злочинністю і корупцією повинна бути системною, охоплювати запобіжні, контрольні, правоохоронні, тактико-спеціальні, ресурсозабезпечуючі та інші заходи;
- комплексності, що передбачає поєднання стратегічних і тактичних завдань, правового, кримінологічного, управлінського та інших аспектів, з визнанням визначальними соціально-економічних і політичних факторів;
- динамічності, котра обумовлює комплексний підхід до проблем боротьби з організованою злочинністю і корупцією в їх розвитку;
- провадження діяльності суб'єктів боротьби виключно з метою захисту інтересів суспільства і держави від протиправних посягань;
- чіткого розмежування повноважень та єдності зусиль суб'єктів боротьби;
- послідовності, наступальності, плановості, поетапності у здійсненні цієї діяльності;
- тісної співпраці з місцевими органами державної виконавчої влади;
- доступності для населення інформації про діяльність всіх суб'єктів боротьби у встановленому законодавством порядку [3].

Отже, зменшення ступеня корупційних діянь в Україні можливе лише за умови координації зусиль та засобів різних державних структур, суспільства, міжнародних організацій, а також шляхом формування у суспільстві негативного ставлення громадськості до цього явища як до суспільно негативного. Досвід Європейського Союзу у боротьбі з корупцією, покращить та посилить в Україні спроможність суспільства в ефективному контролі над владою на різних рівнях. А це включає в себе можливості для кращого діалогу з владою, можливості інформування про корупційні злочини, а також технічні можливості для вивчення бюджетів, баз даних та адміністративної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Чепелюк В. Международно-правовое сотрудничество в противодействии взяточничеству / В. Чепелюк // Проекты ВОО «Успешная Украина». Опыт зарубежных стран в борьбе с коррупцией 2012 г. URL: <http://anticorruption.in.ua/anticorruption/anticorruption/news/or/2324.html> (дата звернення: 25.11.2021 р.)
2. Використання можливостей міжнародного оперативного співробітництва з метою ефективного розслідування фактів системної корупції в інститутах державної влади / А. В. Онашко // Досудове розслідування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення : матеріали наук.-практ. семінару (Харків, 17 жовт. 2014 р.) / редкол. : С. Є. Кучерина, В. В. Федосєєв та ін. – Х. : Право, 2014. – Вип. 6. – С. 209–213.
3. Боротьба з організованою злочинністю та корупцією: актуальні проблеми та шляхи вирішення URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/law/10607/> (дата звернення: 25.11.2021 р.)